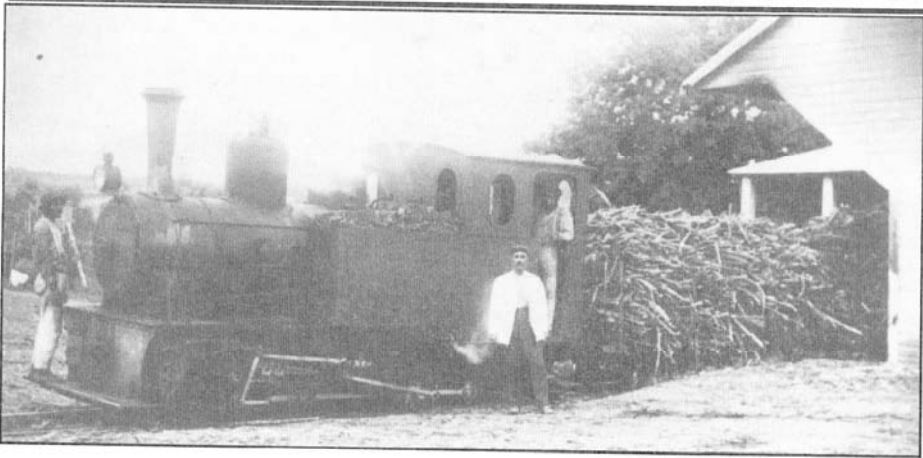

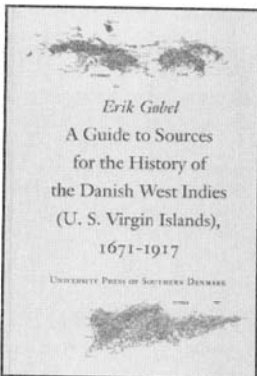

September 2002
37. årgang nr. 4

Danish Westindian Society
protektor: Hendes Majestæt Dronningen

Historien om Jernbanen på St. Croix - og især hvorfor den ikke blev til noget....

Den længe savnede oversigt over
de vestindiske arkivalier er kommet
- og der er mere på internettet

*Oprøret på St. Thomas
- en dagbogsskildring*

Så er Festival 2003 rejsruten
fastlagt - mere på side 25

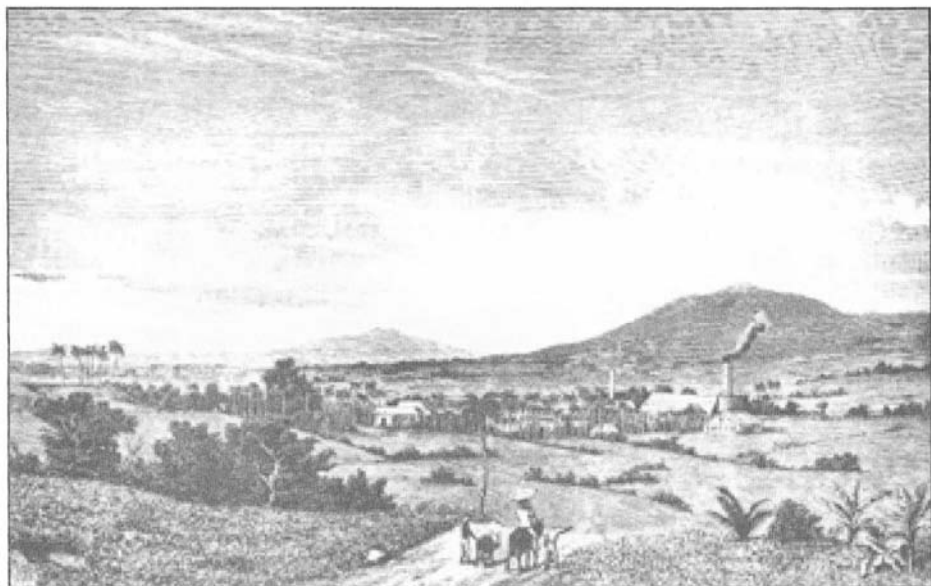
Redaktion: Ole Bidstrup (ansvh.)

tlf+fax: 33 24 10 20

Lykkesholms Alle 2A, 4. sal, 1902 Frederiksberg C

E-mail: obi-awa@post1.tele.dk

Internetadresse: www.dwis.dk

Hvem er Thp?

Det er vist sket tidligere, at jeg er flydt ud i overstrømmende begejstring over de herlige periodica, som jeg får fra „den gode fe“ (Ebon Borg). Den fine lille tegning tilhøjre her har signaturen Thp, men hvem det er, aner jeg ikke. Så hvis der blandt medlemmerne skulle være en, der kan forbedre min viden, så hører jeg det gerne. Den har stået i et særnummer af Illustreret Tidende lige før salget af øerne. Og som net-bruger kan man iøvrigt glæde sig over, at nu er første havldel af Illustreret Tidende tilgængelig på

www.illustrerttidende.dk

1878-tegningen af Anna's Hope er snuppet der fra.

Den ordinære generalforsamling

i

Dansk Vestindisk Selskab

Fredag den 25. oktober 2002 kl. 19.00

i Valby Medborgerhus, Valgårdsvej 4, Valby

(lige ved Toftøgårds Plads og tæt ved Valby station)

DAGSORDEN:

1. Valg af dirigent
2. Selskabets virksomhed:
  - a) Formandens beretning (Louise Steensgaard).
  - b) Kulturudvalgets beretning (Per Nielsen).
  - c) Festivaludvalgets beretning (Walther Damgaard).
  - d) Mødeudvalget (Marianne Gall).
  - e) Medlemsbladet (Ole Bidstrup).
  - f) Medlemssekretariatet (Erik Marcussen).
  - g) Arkivet (Ole Bidstrup)
3. Forelæggelse af regnskab (Erik Marcussen). Se s. 25-28
4. Forelæggelse af budget, fastlæggelse af medlemskontingent (Erik Marcussen).
5. Behandling af fremsatte forslag.
6. Valg til bestyrelsen. Følgende medlemmer af bestyrelsen er på valg: Jens Benoni Willumsen, Jonna Skourup Christensen, Ole Bidstrup, og Marianne Gall. Alle er villige til genvalg.
7. Valg af revisorer (Flemming Bergqvist og Erik Bach Jensen som foreslås genvalgt).
8. Valg af revisorsuppleant (Per Dahl foreslås genvalgt).
9. Eventuelt.

Opmærksomheden henledes på, at forslag til sager, der ønskes optaget på generalforsamlingen må indsendes snarest belejligt og være fomanden i hænde senest fredag den 18. oktober 2002.

.....
*Umiddelbart efter generalforsamlingen viser
Anne Walbom og Ole Bidstrup lyd-dias serien:*

Puddersukker og Sanktkrøjsrom

UNIQUE TOURS

- har som navnet siger den helt individuelle rejse
som speciale, både for den enkelte og for grupper.
Og med det bedst tænkelige kontaktnet i det
tidligere Dansk Vestindien. Ring til

HEIDI CHRISTIANSEN

Springlørbivej 4 ● DK-2930 Klampenborg
Telefon +45 3990 2040 ● Fax +45 3990 2080
(Reg. under rejsegarantifonden nr. 1026)

Formanden skriver...

Kære medlemmer

Efteråret står for døren, og dermed også en ny sæson i Dansk Vestindisk Selskab. Nogle af os smugstartede, da vi var til Polcalypsokonzert i Hellebæk, hvor vi havde en forrygende eftermiddag med dejlig musik og næsten ingen regn.

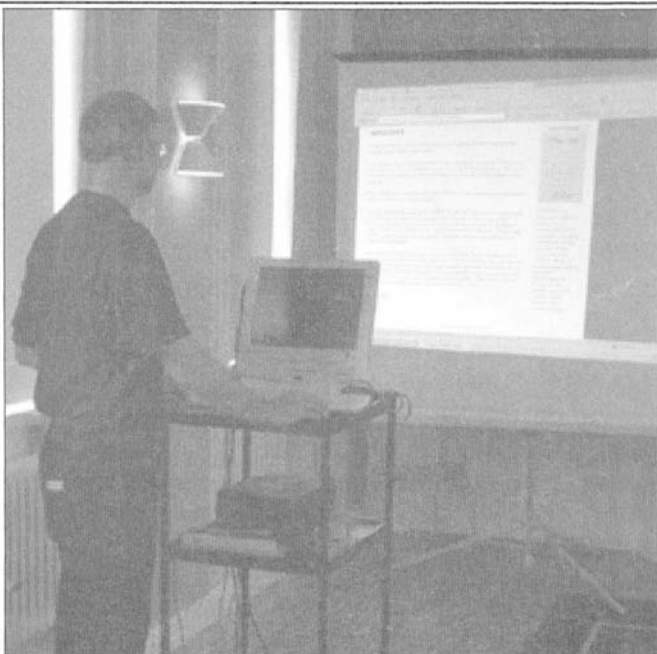
Snart kommer Jyllandsmødet, som igen foregår i Kolding, og det er sikkert overstået når I læser dette. Så står generalforsamlingen for døren, og derefter bliver der, som altid et novembermøde. Hvad jeg måske glæder mig mest til er festivalrejsen til øerne til marts. Det føles som om det kun er et øjeblik siden vi havde besøg i København, og allerede nu skal vi til at tænke på pas og billetter. Men det er en dejlig fornemmelse, og jeg ser med spænding frem til min første festivalrejse nogensinde. Jeg er nok ikke den eneste der ikke har prøvet det før, og jeg ved at der er mange andre, der glæder sig mindst ligeså meget.

For tiden får vi en del interesseforespørgsler, og det er med stor glæde, at man fornemmer, at der hele tiden er nye, der har lyst til at blive medlemmer. Og alle nye er meget velkomne - vi håber at se jer til mange arrangementer i fremtiden. Vi går altså et travlt efterår i møde, og jeg håber at se så mange medlemmer som muligt til de mange arrangementer.

Louise Steensgaard

Arkiverne kom på nettet - og på engelsk

*Hvis de mange
hyldemeter med
arkivalier fra det
tidligere Dansk
Vestindien kunne
tale, så ville de helt
sikkert sige, at
tirsdag den 10.
september var en
rigtig god dag og
ikke så lidt af en
mærkedag.*

Erik Gøbel præsenterer arkiv siden på nettet

www.virgin-islands-history.dk

Ikke fordi det foregik i selveste kulturministeriet, heller ikke fordi Brian Mikkelsen markerede åbningen af den nye hjemmeside og præsenterede den flotte registrant over de mange hyldemeter. Men fordi det enestående materiale nu ligger mere trygt og godt i nye arkivkasser og er registreret, så man kan finde det.

Aftalen om at gøre noget ved arkivalierne blev indgået i 1999, da guvernør Charles Turnbull gæstede Danmark og underskrevet senere samme år, da den daværende kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen var på genvisit hos Turnbull.

De fleste arkivalier ligger i Rigsarkivet i København, noget findes i National Archive i Washington og en smule findes i arkiver på øernes biblioteker.

Siden de vestindiske lokal arkiver kom til Danmark - nogle i slutningen af 1890'erne, hovedparten i 1919 - har de levet en lidt hengemt tilværelse i Rigsarkivet. Det omfattende materiale har været vanskeligt at benytte, da det dels er i forholdsvis ringe fysisk stand dels kun har været nødtørftigt registreret.

Enkelte ihærdige forskere har dog sat sig for at udnytte disse arkivalier og konstateret, at de udgør en særdeles rig kilde til historien om Dansk Vestindien. Og altså dermed også en caribisk sukkerkolonis historie gennem et par hundrede år, for ingen andre vestindiske koloniers arkivmateriale er bevaret for så langt et tidsspand og er med så nøje informationer om snart sagt alle aspekter af koloni samfundet.

Da de vestindiske lokal arkiver var kommet til Rigsarkivet, så blev de bare arkiveret - heldigvis ikke lodret, men der blev stort set ikke gjort en pind ved dem. De lå der bare uoverskuelige og i for-holdsvis dårlig fysisk stand.

I 1960'erne og 1970'erne påbegyndte man registrering, ompakning og konservering af dele af lokalarkiverne. Ressourcerne, der blev sat ind på opgaven, var imidlertid så begrænsede, at man snart måtte opgive at komme igennem materialet.

Det aktuelle projekt

Men det nu gennemførte projekt har haft en særbevilling fra det danske kulturministerium. Seniorforsker Erik Gøbel har stået i spidsen for et team, som bogstavelig talt har fået støv i næsen.

Tre af dem har været aktive DVS-medlemmer. Ved projektets start i maj 1999 havde man ikke noget præcist overblik over de mange vestindiske lokalarkiver. Nu viser det sig, at de udgør 810 hylde-meter eller 9.647 pakker/bind.

Claudette Lewis fik mikrofilm med folketællinger med hjem - og havde selv en gave og en hilsen med til kulturministeren fra guvernør Charles Turnbull.

Samarbejdet med National Archives i Washington er ved at komme i gang. Det er aftalt, at det kommende registreringsarbejde i Washington lægger sig så tæt op ad Rigsarkivets praksis som muligt. Og begge parter er meget interesserede i at samarbejde om oversættelse af danske termer til engelsk.

En højt prioriteret målsætning for arkivsamarbejdet med Washington og Jomfruøerne er derfor tilvejebringelsen af en dækkende fortegnelse over den dansk-vestindiske koloniadministrations arkivalier, uanset hvor de befinder sig i dag.

Myndighederne på Jomfruøerne vil udarbejde en registratur over de arkivalier fra før 1917, som er bevaret på øerne - det være sig i offentlige institutioner eller hos private som for eksempel kirkerne.

Fra dansk side har man besluttet at forære Virgin Islands mikrofilmkopier af alle de vestindiske folketællinger, som findes i Rigsarkivet.

Den første folketælling fandt sted i 1841 og den sidste i dansketiden i 1911. De første film er leveret, resten blev afléveret ved receptionen 10. september. Desuden har projektet leveret to udstillinger til St. Thomas og St. Croix, hvor man på fotostater med tilhørende tekster gav et indtryk af de arkivalier, som findes i Rigsarkivet vedrørende Dansk Vestindiens historie.

Det har fra vestindisk side længe været et ønske at få skrevet en engelsksproget introduktion til Rigsarkivets samlinger vedrørende Dansk Vestindiens historie. Også andre - både danske og udlændinge - har savnet en oversigt over og vejledning i brugen af de relevante arkivalier.

Derfor har Erik Gøbel udarbejdet et manuskript til en pædagogisk guide. Denne koncentrerer sig om de centrale københavnske institutioner. Derimod er de vestindiske lokalarkiver kun kort omtalt, men de er til gengæld præsenteret på hjemmesiden i stedet.

www.virgin-islands-history.dk

- er adressen på hjemmesiden, hvor man kan vælge mellem dansk og engelsk. Her finder man den samme tekst, som udgives i bogform; desuden en lille virtuel udstilling af interessante arkivalier vedrørende Dansk Vestindiens historie; korte introduktioner til Dansk Vestindiens historie; en litteraturgennemgang og meget, meget andet.

Hjemmesiden er naturligvis forsynet med en række nyttige links til andre relevante websites.

Hidtil har store dele af det rige kilde-materiale i Rigsarkivets vestindiske lokalarkiver og til dels andre vestindien relevante fonds været vanskeligt tilgængelige for offentlighed og forskning. Men det er der rådet bod på med både den nye bog og med hjemmesiden.

Hjemmesiden sørger for, at man kan få overblik over det store felt af litteratur og arkivalier, uanset hvor man befinder sig.

En blå lettelse...

10. September udkom Erik Gøbel's bog "A Guide to Sources for the History of the Danish West Indies (U.S. Virgin Islands), 1671-1917"

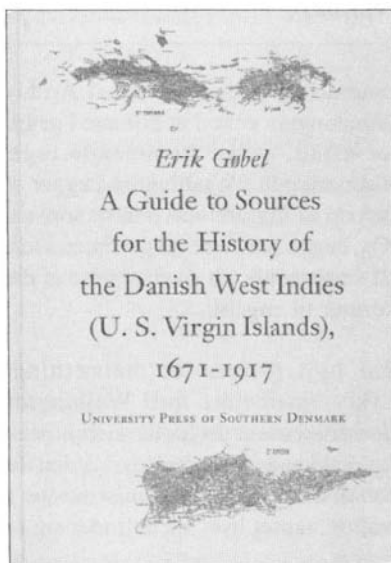
Syddansk Universitetsforlag,
350 sider, 250 kr.

Bogen er på engelsk, og en længe ventet hjælp for enhver, der har behov for at grave i historien om Dansk Vestindien, eller rettere de mange arkivalier, som bogen registrerer. Her anmeldt af en bruger, Anne Walbom.

Nu er den endelig kommet - den bog jeg har ventet på i årevis. Og så er den tilmed blevet til en præsentabel sag på 350 sider i en lækker lys blå indbinding. Men hvis man tror, at det er hyggelæsning til de kommende efterårsaftener, så tager man fejl. Med mindre man er sådan en som mig - en slægtsforsker.

Da jeg startede med at forske i mine vestindiske rødder, havde jeg sådan en vag ide om, at jeg bare lige kunne gå ind på Rigsarkivet, og finde den rigtige arkivkasse. Så ville man i den kunne finde alle relevante oplysninger om min tipoldemors barndom på St Croix.

Jeg fandt hurtigt ud af, at sådan var det slet ikke. En hel væg fyldt med små skuffer, - og i hver skuffe hundrede af små håndskrevne kartotekskort. Hvert kort repræsenterede en arkivkasse. Med hjælp gik det da rimeligt med at finde de rigtige arkivkasser. Men ofte tænkte jeg, om ikke nogen kort i tidens løb var blevet væk, eller blot forpuppet i en gal skuffe.

Men alle disse fortidens frustrationer er nu helt forbi. Ikke alene er alle de vestindiske arkivaler blevet pakket om, - kartotekskortene er fjernet, og gamle ringbind kan kasseres.

Erik Gøbels blå Guide gennemgår hver enkelt arkivpakke systematisk og overskueligt. Sådan præsenteres bogen i pressemeddelelsen:

„I nærværende guide er det først og fremmest arkivalierne fra den danske centraladministration i København, der behandles. De vestindiske arkiver vil blive behandlet i en kommende del af denne guide.

Behandlingen er opdelt i tre afdelinger: først det bibliografiske essay, som præsenterer den allerede foreliggende litteratur om Dansk Vestindiens historie,

---

dernæst en systematisk gennemgang af de forskellige arkivgrupper i Rigsarkivet, og sluttelig detaljerede registreringer over de bevarede arkivalier fra de fire institutioner, som til hver sin tid har stået for den overordnede centrale administration af Dansk Vestindien fra 1671 til 1917.“

Og hvordan fungerer bogen så for sådan en ivrig bruger som mig? Jeg beslutter at sætte den på en prøve.

Jeg vil se, om jeg kan finde noget om sundhed, sygdom og læger, fordi det er et interessant tema for en slægtsforsker.

Jeg har f. eks. spekuleret på om min tipoldemor mon blev vaccineret, og om hendes far (den danske embedsmand) tog tilbage til Danmark, fordi han havde helbredsproblemer. Og her er hvad jeg fandt om emnet:

Bogens første del - litteraturdelen er der kun en henvisning til to artikler skrevet af Torben Geill og bragt i Dansk Medicinhistorisk Årbog 1977.

Bogens anden del - den systematiske gennemgang af arkivgrupperne vrimler det til gengæld med oplysninger. Jeg kan se at der i

- De Vestindiske Lokalarkiver (som rummer ialt 9.647 arkivkasser) har en arkivgruppe på 22 kasser som hedder „Medici-nalvæsenet på De vestindiske Øer 1753-1854“.

- Kongehusarkivet rummer Dronning Louises brevveksling med en Røde Kors-sygeplejerske i Frederiksted.

- Det kgl Sundhedskollegium 1803 - 1907 har seks arkivkasser med årlige rapporter om sygdomme, vaccinationer, statistikker, epidemier, hændelser med jordmødre, apotekere etc.

- Rigsarkivets samling af Privatarkiver har man mulighed for at finde det uventede i for eksempel arkiverne for Regimentskirurgerne Laurence Grundell, Otto Diderik Lorentzen og Peter Atzer Lorentzen (alle fra 1700-tallet) og i læge M. J. G. Grønbech (midten af 1800-tallet) samt for sygeplejersken Agnes Preuss (1904-10).

- Dronning Louises Forening for Syge- og Børnepleje på De Dansk Vestindiske Øer (1903-1919) rummer ialt 14 arkivbokse.

Bogens tredje del er registreringer over de centrale arkiver. Her er der i Generaltoldkammerets arkivkasse nr 416 Læge F. C. Krebs indsamlede materiale (midten af 1800-tallet).

Arkivkasse 479 rummer den finansielle side af Hospitalet i Christiansted 1790 - 1817. Endelig er der i Arkivet for Koloniernes Centralbestyrelse hele otte interessante kasser som dækker perioden 1847 til 1916. Her er ansøgninger til lægeembeder, mangel på personale ved operationer, understøttelser til lægeenker, karantænestationer, koppeepidemier etc.

Med den blå guide i hånden skifter frustrationerne karakter. Nu er mit problem blevet, hvad skal jeg først gå i gang med, og hvad er mindre vigtigt til mit formål - og det er da et dejligt problem.....

Jernbaner i Caribien

- og så var der den, der aldrig blev til noget på St. Croix. En ny bog fortæller om dampmaskiner på spor i caribiske øer. En lækkerbid for enhver jernbaneentusiast.

Af Ole Bidstrup

Er man bidt af frimærker, elsker brandbiler eller kører med veteranog, så har man en interesse, som gør en til en ægte entusiast. En sådan en må David G. Rollinson være, for han satte sig for at grave arkiver og besøge caribiske øer, så det kunne blive til en smuk bog om jernbanerne i Caribien, en bog udgivet af forlaget MacMillan Caribbean.

Rollinson når i kapitel 8 frem til Leeward Islands, som også beskriver jernbanen på St. Croix. Han konstaterer, at det var temmelig sent, danskerne overhovedet accepterede dampmaskiner på øen.

Først i 1850-erne kom de første dampdrevne sukkermøller, konstaterer forfatteren, der straks efter beretter om de første lokomotiver på St. Croix, nemlig „Olga“ og „Johan“, som kom på skinner i 1909. De var ifølge bogen indkøbt af den administrerende direktør for Danish West Indian Sugar Company, Mr. Lachman.

Den oplysning har Rollinson fundet i St. Croix Avis, og det er tilsyneladende Lachmans børn, der har lagt navn til lokomotiverne.

De kørte på marksporene omkring Bethlehem i flere årtier, bogen fortæller, at der kom et nyt lokomotiv til i 1937. Og så slutter de knapt tre sider i bogen med nogle få linier om den jernbane, der ikke blev til noget.

For en jernbane-entusiast, historiker eller ej, er noget, der ikke blev til noget måske mindre interessant, men for andre kan det være spændende nok at få forklaringerne på, hvorfor der ikke tøffer et smart lille tog mellem Frederiksted og Christiansted.

Og de data finder man i Danmark. Jernbanen på St. Croix blev altså ikke til virkelighed.

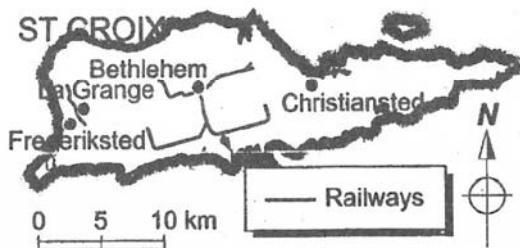
Bortset fra den kortere strækning til hjemkørsel af sukkerrør omkring Bethlehem.

Det samlede projekt var udtænkt af de af firmaet Edberg & Rist, (Helwegsgade 10, Kbh. 20.11 1905) for Plantageselskabet Dansk Vestindien. Det var ingeniør Torben Rist med V. A. Boserup som ingeniørassistent, der planlagde banen, som skulle have følgende data:

Jernbane: 1 m sporvidde 15 kg/m på stålsveller, krydsningsspor, rangerspor, havnespor (i begge ender) og med mindst et sidespor: 2.600 m til St. Croix Sukkerfabrikers Hovedfabrik (Bethlehem).

Materiel: 3 lokomotiver, 2 Post- og Personvogne, 10 Personvogne, 3 Gods- og Kreaturvogne og 100 Vogne til sukkerrørstransport. Tilbehør: Mobile kvægramper, sækkevogne, m.m.

Stationer: Hovedstation (med regnskabsførende kontor, billetsalg m.m.) i Christiansted med Remise for 1 lokomotiv, Drejeskrive, Varehus (Pakhus), Læsserampe, Kulgård, Vandtårn, og 4 skiftespor (1 endespor, krydsnings- og pakhusspor + remisespor, og 3,2 km havnespor + 2 km fabrikkspor.

1 station (med regnskabsførende kontor, billetsalg m.m.) i Frederiksted med Remise for 3 lokomotiver, Drejeskrive, Værksted, Varehuse (Pakhus), Læsserampe, Kulgård & Vandtårn og 9 skiftespor (3 endespor, krydsnings- og pakhusspor, 3 remisespor, toldbodsspor + 3 vognspor og ca. 0,5 km. havnespor.

3 Landstationer (med kontor, billetsalg m.m.) med Varehus (Pakhus) & 2 skiftespor (krydsnings- og pakhusspor).

2 Holdepladser (med billetsalg)

Andet : Kystsikring, Viadukt ved Kongevejen, 21 Stenkister, Telefon, km-mærkesten og faldvisere (signalskilte).

Strækningen - med stationer, landstationer og holdepladser: Christiansted - Anna's Hope - Sion Farm - Plessen - Høgensborg - Frederiksted.

Længde: Christiansted-Frederiksted:

Hovedspor 24,940 km. + Sidespor 3,200 km. + Havnespor ca. 0,500 km. + Fabrikkspor : 2 km.
Total mindst : 30,640 km.

I 1916 blev den dansk vestindiske Kommission nedsat, og den indkaldte en række vidner til afhøring i perioden 27. Oktober til 16. November samme år.

Blandt andre kendte personer som redaktør Henrik Cavling, etatsraad H. N. Andersen og den sidste guvernør Helweg Larsen., der fratrådte inden overdragelsen til USA, hvorved "Valkyrien's" kaptajn fungerede indtil transfer i 1917.

En næsten 400 sider tyk bog rummer det stenografiske referat fra høringerne, og heri kan man læse mange interessante ting - bl.a. forklarer Holger Utke Ramsing, hvorfor den planlagte jernbane aldrig blev til noget. Her er nogle citater:

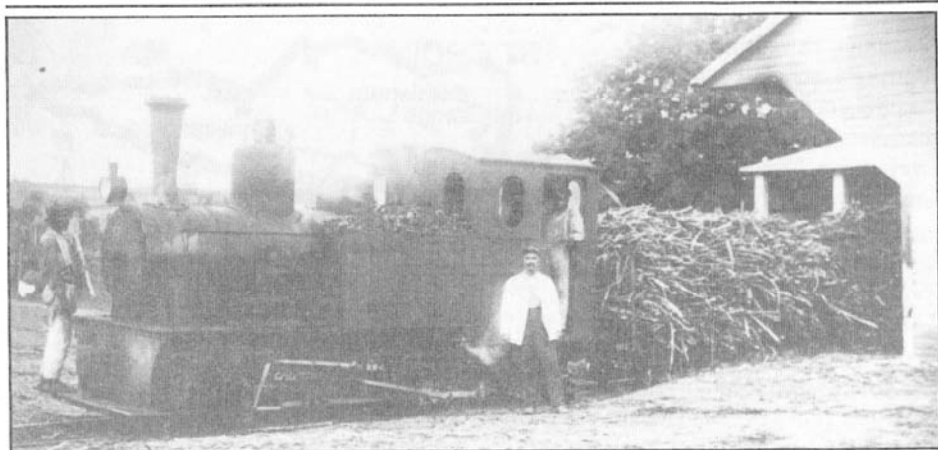
Formanden:

Kommissionen har omsendt Eksemplarer af Loven til de Herrer, som den har Indkaldt til at afgive Forklaring. Det vil heraf fremgaa, hvilken Myndighed Kommissionen har, og at den kan beslutte at lade Besvarelsen af de Spørgsmaal, som stilles til Vidnerne gennem dens Formand, bekræfte ved Ed.

Tør jeg bede Dem nævne Deres fulde Navn.

Kaptajn Ramsing:

Holger Utke Ramsing.

Spørgsmaal 1.

Har De opholdt Dem paa de dansk vestindiske Øer og i bekræftende Fald i hvilken Egenskab, hvornaar og hvorlænge?

Kaptajn Ramsing:

Jeg har opholdt mig paa de dansk vestindiske Øer fra Februar 1895 til Juni 1900. Jeg var Premierløjtnant i Hærstyrken, Bygningsinspektør og Landmaaler paa St. Croix og fra 1898 ogsaa paa St. Thomas og St. Jan. Jeg har endvidere været Telegrafbestyrer paa St. Croix.

Spørgsmaal 2.

Har De paa anden Maade haft Lejlighed til at erhverve Kendskab til Øernes Forhold og i bekræftende Fald hvorledes?

Kaptajn Ramsing:

Jeg har siden Stiftelsen af Plantageselskabet siddet i selskabets Forretningsudvalg. Jeg har i denne Egenskab tre Gange været i Vestindien. Første Gang var det sammen med den vestindiske Kommission af 1902 og sidste Gang i Vinteren 1905-06.

Jeg har i de forløbne 14 Aar stadig haft min Del af Korrespondancen med Plantageselskabets Administration i Vestindien og har derved haft stadig Føling med Udviklingen derude. Jeg har naturligvis ogsaa haft adskillige private Forbindelser derude.

Ramsing er med andre ord en person, der kender til mange forhold - fra ønsket om vandingsanlæg til det manglende engagement fra administrationen i København til virkningerne af Hamilton Jacksons organisering af arbejderne og betydningen af udstationeringen af krydseren "Valkyrien".

I 1904 ansøgte vi om Koncession paa en Jernbane mellem Byerne paa St. Croix, Baneanlægget blev projekteret, men paa Grund af det tarvelige Kortmateriale kunde Projektet selv i grove Træk kun gennemføres, efter at der herfra var udsendt en Ingeniør, som kunde foretage en foreløbig Udstikning og Nivellement i Marken, og der medgik i alt 13.000 Kr.

Det lykkedes imidlertid ikke at gennemføre Planen.

Olga eller Johan - det melder historien intet om, men der er ikke tvivl om, at funktionen var at køre sukkerrør ind til fabrikken.

Allerede ved Koncessionsbegæringens Indgivelse havde man søgt at faa et Statstilskud, men Andragendet blev afslaaet, og efter at et Projekt til ca. 1 Mill. Kr. var udarbejdet, viste det sig umuligt at rejse den fornødne Kapital til Anlægget paa anden Maade.

Under Nutidsforhold. antager jeg, at det vilde koste op mod 1½ Mill. Kr., maaske lidt mere. Hvis dette Anlæg var blevet udført, vilde det sikkert have ydet Landbruget paa St. Croix en væsentlig Støtte og afhjulpet Mangler ved Transporten af Produkterne, og ikke mindst vilde det have bidraget til at bringe Arbejderne i rette Tid fra Byerne ud til Plantagerne.

Ved Baneprojektets Udarbejdelse savnede man meget stærkt et moderne og paalideligt Kortmateriale.

Allerede i 1903 havde man efter Samraad med Guvernør Nordlien henvendt sig til

Ministeriet med Anmodning om at faa Øerne opmaalt. Henvendelsen førte imidlertid ikke til noget Resultat.

I 1905 gentog vi Henvendelsen gennem Foreningen „De Danske Atlanterhavsøer“, men uden Held.

Jeg har haft en Del Konferencer med Chefen for Generalstabens topografiske Afdeling, men intet Sted mødte vi større Velvilje, og derved er der i Virkeligheden slaaet Bom, ikke alene for Jernbaneprojektet, men ogsaa for de fleste andre Overvejelser af teknisk Art, bl. a. er Løsningen af det vigtige Vandingsspørgsmaal blevet vanskeliggjort, ja umuliggjort.

Det drejer sig i denne Sag ikke om nogen stor Udgift, jeg antager Anlægget vil kunne gennemføres for 80.000, højst 150.000 Kr., og de Penge vil utvivlsomt være vel anvendte.

At de ikke blev anvendt, er maaske et Bevis paa den ringe Velvilje, man i det hele taget har fundet og den Vanskelighed, man har haft, ved at finde Ørenlyd for sine Krav hos den danske Administration.

Ny bestyrelse i St. Thomas Friends of Denmark

The St. Thomas-St. John Friends of Denmark Society is pleased to announce the names of their new officers and board members:

President: Eleanor Cerge
Vice President: Cathy O'Gara
Recording Secretary: Bernice Francis

Corresponding Secretary:
Lyn E. Igwemadu
Treasurer: Marjorie Petersen
Board Members: Ilva Benjamin,
Rita Brady, Anthony Boschulte,
Kenneth De Gout, Patricia Jones,
Ronald Lockhart, Mario Reovan,
Dr. Leonard Richardson

Endnu en hurtigfærge

I løbet af September kom der endnu en hurtigfærge til USVI for at begynde sejlads mellem Charlotte Amalie og Christiansted.. Færgen hedder noget så romantisk som "Calypso" - om så også overfarten er som en skøn melodi, det må tiden vise.

Skibet er ganske rummeligt og man sidder i kabiner, som svarer til luksussæderne i en jumbo-jet. En returbillet her kommer til at koste 65 dollars. Hvis man vælger det nedre dæk slipper man med 50 dollars.

Hvis alt går som planlagt - det gør det jo ikke altid i Caribien - så bliver der to færageselskaber at vælge mellem fra November, når Boston Harbour Cruises hurtigfærge "Salacia" vender tilbage.. Seneste sæson havde den returbilletter til 75 dollars og enkelt til 42. (For øernes fastboende dog kun 65 og 37). Prisen på flybilletter kommer nemt op på det dobbelte, dog er vandflyveren billigere..

I de seneste 30 år har adskillige færageselskaber forsøgt sig med hurtigfærger og hydrofoilskibe. De er forsvundet igen fordi farvandet mellem de to øer er det, man kalder "rough sea", som igen har bevirket utilfredse kunder. Det nye selskab tager det med forbavsende ro og gør opmærksom på, at "Calypso" er bygget i Norge og beregnet for Nordsøen. På en prøvesejlads gjorde den turen på 40 minutter. Det var - siger selskabet - 10 minutter mere end planlagt, men det vil altid komme an på vejrforholdene.

Boston Harbour Cruises er også ved godt mod, og forventer at være med på vandet

i højsæsonen ligesom sidste år, hvor de iøvrigt ikke blev populære på nogle vejr-begrundede aflysninger under St. Thomas-karnevallet.

Dødsfald

Ariel Melchior, Sr.

Stifteren af St. Thomas-avisen "The Daily News", Ariel Melchior døde i sidste halvdel af juli, 93 år. Sammen med J. Antonio Jarvis startede han i 1930 det dagblad, der skulle blive øernes største avis. 10 år senere købte han Jarvis ud og fortsatte alene. Han var aktiv lige til 1978, da han solgte avisen til Gannett Co. Inc. Hans søn Ariel Melchior Jr. Fortsatte i faderen ånd - også efter at Jeffrey Prosser købte avisen fra Gannett.

Alexander A. Farrelly

I September døde tidligere guvernør Alexander A. Farrelly, 78 år. Han var øernes første folkevalgte demokratiske guvernør og han holdt den maksimale periode på to gange fire år - fra 1987 til 1995. De seneste år have Farrelly været stærkt plaget af Parkinsons syge. Farrelly var crucian, voksede op i Frederiksted og tog til mainland USA for at tage sin juridiske uddannelse. Han vendte i 1962 tilbage til V.I. efter en periode som advokat i FN med speciale i caribiske spørgsmål. Selv om Farrelly fik slemme skrammer i lakken, fordi han få dage før sin fratræden benådede en af Fountain Valley-morderne (massakren på golfbanen i 1972, som satte hele ø-samfundet i chock). Men han var anerkendt som en meget dygtig advokat.

Oprør på St. Thomas

Er man på jagt efter bøger om Dansk Vestindien, så kan man stadig finde mindre kendte godter. Det er formentlig ikke kendt i store kredse, at en tidligere politifuldmægtig har skrevet om sine 25 år på St. Thomas.

Han hedder Niels Andersen Kjær og var i Charlotte Amalie fra 1882 til 1907, så hans erindringer dækker 1880-erne og 1890-ernes St. Thomas og St. Jan.

St. Croix kender han ikke meget til, skriver han, den ene gang, han sejlede derover med Vigiland blev han noget så frygteligt søsyg. N. A. Kjær (1857-1937) rejste hjem i 1907, fordi hans job som kgl. bogholder blev nedlagt. Han blev ridder af dannebrog i 1930 og blev opfordret til at skrive sine erindringer.

De udkom først i 1934 og med kun et enkelt billede, et portræt af forfatteren. Den meget beskedent udstyrede bog har på forsiden betegnelsen „trykt som manuskript“

Men han er en god iagttager og som politifuldmægtig og jurist af uddannelse, så må man formode, at man kan tillægge hans iagttagelser stor sandhedsværdi.

Under alle omstændigheder er bogen spækket med detaljer, som kan overraske enhver, der er interesseret i hvordan livet og vilkårene var på øerne i sidste del af den tid, de stadig var danske. Her er en smagsprøve:

N.A. Kjær - billedet i bogen

Apropos om Oprøret paa St. Croix, i September 1892 fik vi ogsaa nogle Uroligheder paa St. Thomas, og det maa siges, at Anledningen hertil fra Negernes Side ikke var helt ubeføjet. Vi havde Mangel paa Skillemønt og i det hele paa danske Penge.

Arbejdslønnen til Kularbejdere og Tyende, Betaling for Varer etc., skete derfor i meksikansk Mønt. Ved min Ankomst til Vestindien havde den meksikanske Dollars en Værdi af 80 a 90 Cts., men den sank og sank, indtil Værdien i Begyndelsen af Halvfemserne kun var 50 a 60 Cts.

De Handlende kunde forhøje Priserne efter Dollarens Værdi, men Negerne, hvis Løn ikke forhøjedes, maatte betale Ind-købet af deres Varer med Penge, der kun var værd lidt over Halvdelen af, hvad de modtog dem for. Embedsmændene og de højere tjenende i Forretningsverdenen modtog deres Lønninger i fuld Valuta, som Regel i spansk Guld.

Arbejderne klagede højlydt over disse Forhold, men da Guvernementet trak Sagen i Langdrag, samledes der den 8. September om Formiddagen en større Menneskemængde udenfor Guvernementskontorerne, hvor de paa en truende Maade forebragte deres Klager for Guvernementssekretær Hänschell.

Guvernør Arendrup var paa dette Tidspunkt paa St. Croix. Hänschell havde ikke formaaet at berolige Mængden, og denne, der efterhaanden var bleven stærkt forøget, tilsat med en Del urolige Elementer, begav sig nu paa Vej til Fortet. Belært af Erfaringen fra 1878 lykkedes det i Tide at faa dette lukket og barrikaderet.

Politiet samledes i Fortets Gaard, og Militærstyrken under Kommando af Kaptajn Paludan, blev kaldt til Assistance, og Fischer, der nød megen Popularitet, søgte at formane Mængden til Ro.

Dette lykkedes dog ikke, da Gemytterne allerede var stærkt ophidsede, og Trusler udstødtes, der ikke var til at tage fejl af. Det lykkedes nu vel Militæret og Politiet at fordrive Mængden fra Fortets Grund, men snart samledes de i større og mindre Hobe omkring i Byens Gader, bevæbnede med Stokke og Sten, hvoraf de ogsaa gjorde Brug.

I Generalgade var Gaden fyldt med Negere, der nægtede at vige, da Politimesteren, Kaptajn Paludan og jeg, sammen med en Afdeling Militær og Politik kom tilstede.

Stenene fløj os om Ørene, og med, opløftede, svære Stokke, der var hærdede i Ilden, »brandishd«, kaldte man det, søgte de at gennembryde vor Styrke.

Vi modstod dog Angrebet, og efter nogen Tids Forløb maatte de trække sig tilbage, men kun for at samle sig paa andre Steder i Byen, hvor vi saa maatte begynde forfra. Jeg mindes, at Kaptajn Paludan og jeg, der i nogen Tid havde været Uvenner, drak Forlig i Brøndsted & Co.s Forretning efter, at Affæren i Generalgade var endt.

Hele Dagen og den følgende Dag gik med at sprede de større og mindre Hobe, hvor de havde samlet sig. Saafremt Militæret havde gjort Brug af deres Skydevaaben, havde vi vel forholdsvis hurtigt kunde være blevet Herre over Situationen.

Men Politimesteren, der havde Kommandoen, var bange for at benytte denne Udvej, da den ophidsede Mængde muligt vilde tage Repræsalier ved at sætte Ild paa Byen, hvilket ikke kunde forhindres, og som kunde have foraarsaget store Ulykker. Ved at bemægtige sig en eller anden Rom-bød vilde Urostifterne kunne drikke sig fra Sans og Samling, og Følgerne heraf kunde være blevne uoverskuelige.

Den ene af Dagene var der udbrudt Uroligheder paa det franske Værft. Forinden jeg med en mindre Politistyrke begav mig til Værftet, bad jeg min Kone om noget at spise, men min Mad var ikke færdig.

Da hun tilbød mig en vestindisk Ret, kaldet »Calalu«, tilbageviste jeg den først med Foragt, men da der ikke var andet ved Haanden, maatte jeg bide i det sure Æble.

Da jeg først fik Smag paa Calaluen, en Slags Kaal blandet med Fisk og Urter, smagte den mig udmærket, og fra den Dag spiste jeg Calalu med Velbehag, saavel som andre vestindiske Retter.

Havde jeg ikke andet Udbytte af Septemberdagene, lærte jeg ialtfald dengang at spise vestindisk Mad, hvilket bekom mig langt bedre, end de solide danske Retter, jeg tidligere havde spist, og som ikke passede til Klimaet.

En engelsk Orlogsmand, der, tilkaldt af Rygtet om Urolighederne, var ankommet til Havnen, blev ikke kaldt til Assistance. Nogen videre Skade paa Personer eller Ejendom fandt forøvrigt ikke Sted.

Ved sin Ankomst til St. Thomas udtalte Guvernør Arendrup til Politimesteren som sin Formening, at der var gaaet noget for lemfældigt tilværks, medens Byens Aviser roste Politiet for dets Maadehold og besindige Optræden, hvorved større Ulykker var undgaaet, og det er et Spørgsmaal, om ikke denne Opfattelse var den rigtige.

Negerne fik forøvrigt forsaavidt deres Krav opfyldte, det blev tilladt nogle ældre, solide Forretninger at udstede Checks, lydende paa Skilleløb, der brugtes som Omsætningsmiddel.

En sort betjent, malet af Hugo Larsen, der opholdt sig på St. Thomas 1904-1908 og som derfor kan have mødt N. A. Kjær.

Naturligvis stod Forretningerne inde for, at disse Checks til enhver Tid kunne indløses med rede Penge. Senere gik nogle af disse Forretninger fallit; hvorved der opstod nogle Vanskeligheder ved Indløsningen.

Men det var dog lykkedes at slippe for Meksikanerne, og disse gik efter nogen Tids Forløb ganske ud af Cirkulation.

Nogle Slægtsminder fra St. Thomas.

Ved Lily Gad, f. Riise.

*En artikel fra et særligt koloni-tillæg
i Illustreret Tidende i 1916*

ALBERT H. RIISE var en Skippersøn fra Ærø, men hans Liv blev mere broget og rigere end de flestes. Allerede da han var fire Aar gammel, omkom hans Fader paa en Sejlads under Norges Kyst, og da al deres Formue var sat i Jagten, som nu gik tabt, maatte han og Moderen leve under smaa og trange Kaar.

Han blev sat i Borgerskolen og maatte allerede som 12-aarig for at hjælpe. Moderen paatage sig at undervise de mindre Børn i Skolen.. Da han var en flink og flittig Dreng, kom han tidligt i lære; først hos Apotekeren i Ærøskøbing, senere i Faaborg.

Og da han som 20-aarig havde bestaaet den pharmaceutiske Prøve, kom han til København. Her var han ansat ved et Par forskellige Apoteker, manudcerede ogsaa en Del og dyrkede i sin Fritid med Iver naturvidenskabelige Studier, særlig i Botanik og Kemi. Og da man endelig efter lange Forhandlinger bestemte sig for at oprette et Apotek paa St. Thomas, søgte han og fik det.

I Efteraaret 1838 rejste han saa til Vestindien. Han kom derned alene med sit Apotekerprivilegium og uden Penge i Lommen, men han havde en ukuelig Lyst til at prøve sine Kræfter i en helt selvstændig Stilling og en sikker Tro paa, at alt nok skulde lykkes.

Men de Forhold, han kom til at leve under, var vanskeligere, og den Modvilje, han mødte var større end nogen herhjemme havde anet.

Der havde hidtil ikke været noget Apotek paa St. Thomas, og hver Læge havde derfor sin "Doktorbod", som passedes af en eller flere Negerdreng. Disse Boder var meget mangelfuldt forsynede, flere af de vigtigste Lægemedler manglede eller var fordærvede, og der var ingensomhelst Kontrol fra Sundhedspolitiets Side, netop fordi man mente, at Lægerne maatte være sig deres Ansvar bevidst.

I et Brev til en Kollega herhjemme, fortæller Riise om disse Forhold og beskriver en saadan Bod, rimeligvis den fornemste, da den tilhører Landfysikus H. B. Hornbeck:

Til venstre er der et stort Skab med Modepynt for Damer og Herrer, stive franske Halsbind, Halskraver og Flipper, Strikkeposer og smaa Sykurve, Seler, Spillekort, Parfumer, Stokke, Spyttebakker osv.

Midtervæggen er opfyldt af Hylder med Apotekerglas i alle mulige Størrelser, men mellem disse staar opstablet Snesevis af Herrestraahtatte.

Tilhøjre er der endelig en Skænk, hvor man kan faa Sodavand at drikke og Citron- og Appelsinsirup o. l.

Bag denne Skænk findes en Mængde Glas med Konfitterer, røde og hvide Sukkermandler, Bonbons med Knaldsølv i, smaa nydelige Sukkerdukker med Forgyldning paa osv.

Denne Bod, der laa lige ved Siden af den Bygning, der skulde indrettes til Apotek, købte Riise, uden dog at kunne bruge Lægemedlerne paa anden Maade end til at destillere Lampesprit af, men selv om han saaledes havde befriet sig for sin vær-

ste Konkurrent, var der dog mange andre Boder af samme Slags, som han maatte konkurrere med.

Desuden solgte Købmændene ogsaa alle mulige Lægemedler, Giftstoffer og fremmede Arkana. Disse Forhold voldte Riise en Mængde økonomiske Vanskeligheder og mangfoldige Ubehageligheder.

Ganske vist var det i Privilegiet blevet bestemt, at et Aar efter Apotekets Anlæggelse skulde Lægernes Doktorboder lukkes, men Salget en gros til Naboerne og i det skjulte ogsaa detailvis paa Stedet vedblev i mange Aar.

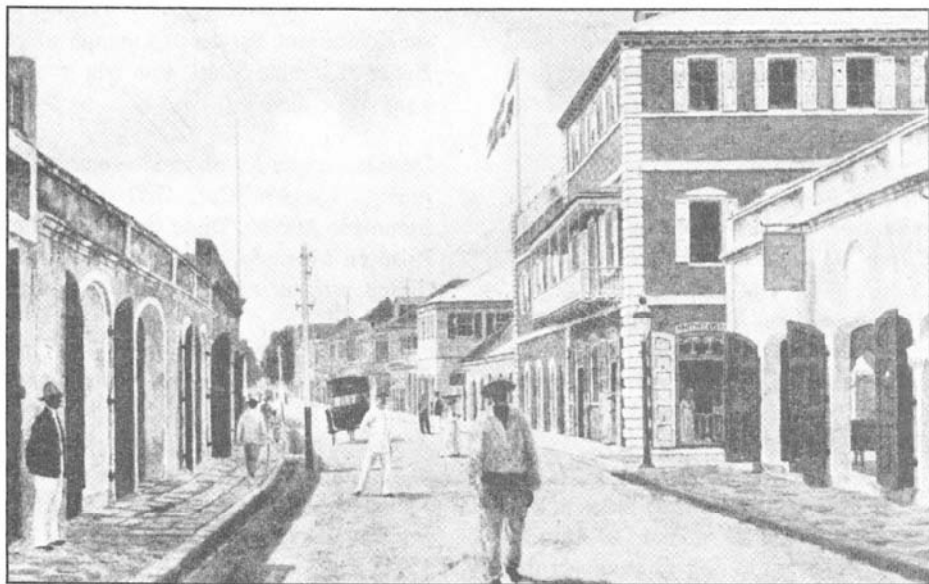
Dertil kom, at Lægerne var saa ærgerlige over, at deres Ret til at dispensere Medicin var bortfalden, at de tilligemed Købmæn-

Køb en Årsrejseforsikring hos Europæiske fra kun 139,-

A 880

PENGE, PAS, BILLET, RENE SOKKER OG... EUROPÆISKE

dene flere Gange fik Petitioner istand til Regeringen, om at Lægerne maatte dispensere igen, eller om at, der maatte oprettes et nyt Apotek osv. Alt dette voldte selvfølgelig Riise en Del Ærgrelser, og i Begyndelsen havde han Bryderier nok i mere end en Henseende; han led under Mangel paa tilstrækkelig Kapital til at bringe noget ud af sin Forretning.

St. Thomas var dengang i en af sine Glansperioder, idet der herfra blev gjort store Forretninger med de omliggende Øer og Kyster.

Her havde de store Verdensfirmaer deres Repræsentanter med tilstrækkelig Kapital og udstrakte Forbindelser i Europa og Amerika. Mens de omliggende Øer endnu tildels var ukendte i Europas Handelsverden, var St. Thomas vel kendt, og det store engelske Dampskibsselskab „Royal Mail Steamship Company“ havde sin Hovedstation for Vestindien paa St. Thomas.

Skibsfarten var iøvrigt meget stor; i Aaret 1850 ankom 2196 Skibe til Havnen paa tilsammen 235,843 Tons. Skibene bragte Ladninger af alle mulige Varer, og der var en forbavsende stor Omsætning.

Det var et broget Liv, der dengang rørte sig i Havnen og i Hovedgaden, hvor de store Varehuse laa.

Folk raabte og skreg paa 5-6 forskellige Sprog, Køberne sprang ofte op paa den første den bedste Kasse, som landede paa Værftet, og forlangte Kassen uden at kende noget til dens Indhold, sikre som de var paa, at alt kunde sælges der. Der gjordes store Forretninger dengang, og der levedes et overdaadigt Liv.

Under disse Forhold skulde der selvfølgelig stor Kapital til at drive Forretning. Hvad der dengang betaltes i Butiks- og Husleje, og hvad Ejendommene dengang var værd, var mere end de tilsvarende Talstørrelser nuomstunder.

Riise havde ingen Kapital; en Læge indskød det første Aar en Sum Penge, men dette var ikke nok, og først da Major A. Kiellerup 1842 indgik som „silent partner“ i Forretningen og stillede den fornødne Kapital til Raadighed, skabtes de Muligheder for at oparbejde Apoteket, som Riise havde længtes efter, og som han tilfulde forstod at udnytte.

Apoteket ombyggedes og forbedredes, han anlagde Damplaboratorium med Materialkamre, Lagerbygninger og Værft. Og endelig foretog han sin første store Rejse til Nordamerika for at gøre store Indkøb af Apotekervarer og slutte betydningsfulde Forretningsforbindelser.

Forretningen tog nu hurtigt et stærkt Opsving. De omliggende øer og Kyster var daarligt forsynede med Apoteker, og de derværende Forretninger havde kun daarlige Forbindelser med Europa og Amerika; det var derfor lettere at forsyne sig fra St. Thomas, hvor der var Lager af alt, hvad de havde Brug for. Ogsaa Detailsalg af andet end Apotekervarer lagde Apoteket sig efter. De store Handelshuse gjorde dengang saa store Forretninger en gros, at de saa ned paa Detailsalget og ikke vilde have Ulejlighed dermed.

Apoteket var derfor i mange Aar næsten det eneste Sted, hvor man kunde købe i detail alle Husholdningsvarer og de tusinde af 5 Cents Artikler, som nuomstunder enhver Handlende er glad ved at sælge.

Riise tog ivrig Del i alt, hvad der rørte sig paa St. Thomas, særlig alt vedrørende Forretningstilivet.

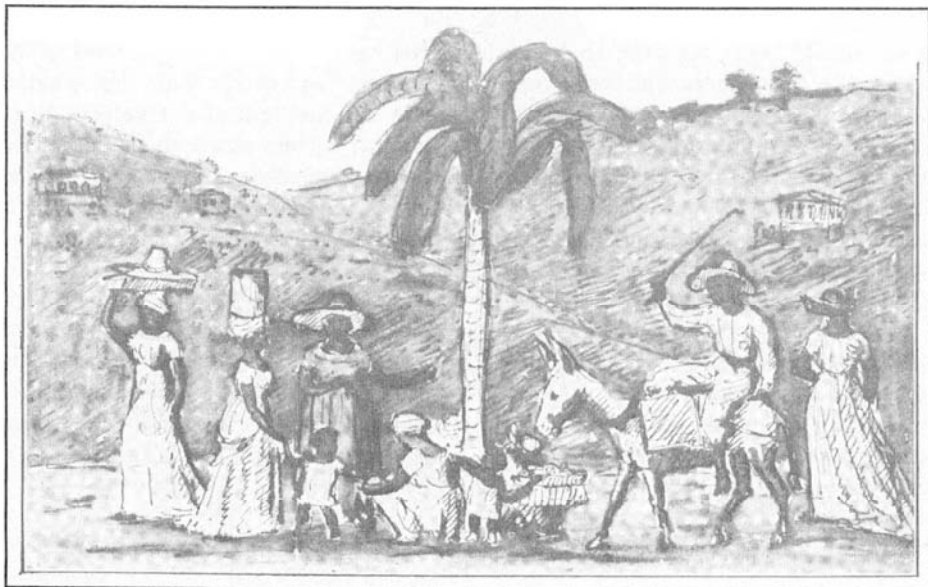
Han var Direktør i den nye „Bank of St. Thomas“ og i et Par andre Institutioner, han var Medlem af det gamle „Borgeraad“ og blev senere en Tid Formand for det nyoprettede Koloniraad, og han var ogsaa Kirkeværg for den lutherske Frederikskirke.

Hans betydelige Kundskaber og hans praktiske Forretningsevner blev paakaldte og benyttede ved mange Lejligheder, baade af Private og af Gouvernementet. At han kunde overkomme alt dette vidner om en ganske sjælden Arbejdsevne og Ihærdighed.

Hans egen store Forretning krævede megen Tid, for han vilde selv være med til alt og var inde i de mindste Detailler. Han var vel nok en streng Arbejdsherre, men han forlangte aldrig mere, end hvad han selv præsterede, og han var en strengt retfærdig og omhyggelig Vejleder for sine Folk.

Trods det intensive Arbejde ved Apoteket og trods de mange Hverv, han paatog sig, fik han Tid til at dyrke sin udprægede Interesse for Naturen og dens rige Frembringelser i Troperne. Han var Samleren, der satte sig som Maal at indsamle Materiale, som Videnskabsmændene derefter kunde udnytte.

Ikke blot Københavns zoologiske og botaniske Museer, men talrige udenlandske Museer og private Samlere nød godt af hans Indsamlinger. Saa godt det lod sig gøre med de Hjælpemidler, der stod til hans Raadighed, samlede han systematisk. Han veg heller ikke tilbage for at udruste smaa Ekspeditioner til de omliggende øer.

Saadanne Ekspeditioner var meget kostbare og gav kun sjældent et virkelig betydeligt Resultat, men han blev ufortøvet ved, og Frugten af hans Indsamlinger blev da ogsaa det, at Københavns zoologiske Museum efterhaanden blev et af de Museer, der fyldigst og smukkest er forsynet med vestindiske Dyr.

1842 var Albert Riise blevet gift med Henriette Worm, en Datter af Overlægen paa St. Croix, og i fulde 40 Aar levede de to Ægtefæller et sjældent lykkeligt Liv. Hun var sin Mand en udmærket Støtte og Hjælp, med sit lyse Sind og gode Humør kunde hun udmærket bringe ham over vanskelige, Tider og Bekymringer. I det store Hjem, hvor en rig og udstrakt Selskabelighed efterhaanden udviklede sig; forstod hun at gøre udmærket Fyldest. Men efterhaanden har Børnene vel nok lagt helt Beslag paa hendes Tid, for i Aarenes Løb fødte hun sin Mand 13 Børn.

Som disse Børn voksede til, bragte Riise dem til Danmark, for at de kunde faa den bedst mulige Uddannelse. Han kom saaledes allerede i 1850 hertil med hele Familien og aflagde da et Besøg hos sin gamle Moder paa Ærø. Ledsaget af sin Hustru og et Par af sine Børn samt de sorte Barnepiger rejste han til Svendborg, hvorfra en Skipper satte dem over til øen.

Havnepladsen var sort af Mennesker, der bød deres Landsmand velkommen. Gamle Mdm. Riise kom ilende ned til Havnen i sin fineste Puds med sin hvide Kappe for at hilse paa Sønnen.

Albert Riise flyttede ind paa „Harmonien“, og i denne hyggelige gamle Gæstgivergaard samledes i de Dage alle de gamle for at se og høre nyt fra den fjerne Verden.

Ti Aar efter besøgte Riise atter sin Moder, og vakte da næsten endnu større Opsigt paa øen.

Tegning fra artiklen, men uden navn på kunstneren.

Han lejede en Damper fra København, der sejlede ham direkte til Ærø. Han kom ganske uventet en Søndag Formiddag. Som en Løbeild bredte det sig i Byen: Albert Riise er kommen.

Moderen maatte hentes i Kirken. Fra alle Huse strømmede Folk til. Fra Bakkerne ved Ris Mølle kunde man ude paa Søen se en Damper - den første Damper, der sejlede ind til Ærøskøbing. Endnu i 1910 sammenlignede man denne Modtagelse med Kong Christian IX's Besøg paa Øen i August 1904, hvor alt var Fest og Glæde over at modtage kongeligt Besøg. Men det var intet i Sammenligning med den Gang, Albert Riise kom, var den almindelige Mening.

I Slutningen af 1867 indtraf de Begivenheder, der skulde fordrive Riise og hans Familie fra St. Thomas. Hele Sommeren havde voldsomme Epidemier hærget Øen og nu stødte andre store Ulykker til. Den 25. Oktober var der som sædvanlig hvert Aar blevet afholdt Takkegudstjeneste i alle Kirkerne for den lykkeligt overstaaede Orkantid.

Siden 1837 havde der ikke været nogen Orkan, og de fleste regnede ikke mere med denne Ulykke. Da udbrød d. 29. Oktbr. en forfærdelig Orkan, der anrettede store Ulykker i Havnen, Hvor den store Flydedok sank, og alle Skibene gik under og knustes af Bølgerne. Næppe var man kommet sig efter denne Ulykke, før det Rygte udspreddes, at St. Thomas og St. Jan var solgt til de Forenede Stater for 7½ Million Dollars. Og Rygtet blev tildels bekræftet.

Salget var blevet afgjort i Oktober, men var betinget af, at Senatet i Washington tiltraadte Traktaten, og af, at Befolkningen paa Øerne ved Afstemning gav sit Samtykke. Afstemningen skulde finde Sted d. 22. November. Men om Mandagen den 18. November omtrent Kl. 3 kom der et forfærdeligt Jordskælv, der skræmmede Befolkningen og Salgskommissionen, der da var paa St. Croix.

Mange Huse ramlede sammen, Stødene gentog sig uafbrudt, man styrtede forfærdede op paa Højderne, og da saa man en mægtig Bølge rejse sig fra det rolige Hav og vælte sig fra Havnen ind over Byen. Bølgen trak sig efterhaanden tilbage, efterladende nye Ødelæggelser i Havnen, men Jordrystelserne vedvarede Dag og Nat flere Maaneder igennem.

Under disse voldsomme Naturbegivenheder maatte Afstemningen udsættes. Paa St. Croix, hvor den amerikanske og den danske Kommission opholdt sig, var der ogsaa stærke Jordskælv, og det amerikanske Krigsskib var med hele Besætningen af Flodbølgen blevet sat op paa Land midt i en af Frederikssteds Gader, og var blevet der, ogsaa efter at Flodbølgen havde trukket sig tilbage.

Amerikanerne begyndte at blive noget betænkelige ved Købet, og Sagen trak i Langdrag; ganske vist fandt Afstemningen Sted d. 9. Jan. det følgende Aar med 1039 Stemmer for Overdragelsen og kun Ganske enkelte derimod; men som bekendt blev Traktaten aldrig godkendt i Senatet, og d. 7. Maj 1870 maatte Kong Christian IX i en ny Proklamation give "sine kære og tro Undersaatter" i Vestindien deres Samtykke tilbage.

Kort efter ovennævnte voldsomme Naturbegivenheder, mens Jordskælvne endnu vedvarede, og Folk tildels boede i Telte, oprejste paa Bakkerne, udbrød der Epidemier af Kolera, Gulfeber og Kopper, der yderligere hærgede den ulykkelige ø.

Alle disse Ulykker gjorde selvfølgelig et stærkt Indtryk paa Familien, der alle var stærkt nervøst medtagne og slet ikke kunde falde til Ro. Riise bestemte sig da til at sende hele Familien til Danmark, og Afrejsen fandt Sted April 1868. Selv rejste han et Par Maaneder efter en Tur til Danmark og boede hele Sommeren med sin Familie i Vedbæk, hvor de ret nød den dybe Fred og landlige Ro i disse smukke Omgivelser, efter alt hvad de havde udstaaet, Det havde været Meningen, at Familien kun skulde blive et Aarstid i Danmark for saa at vende tilbage med friske Kræfter. Men de rolige og lykkelige Forhold herhjemme bekom dem saa godt, at de valgte at blive. Og Riise rejste kun nu og da til St. Thomas, hvor først hans Svigersøn og senere hans to Sønner bestyrede Apoteket.

Han købte nu en større Villa i Frederiksberg Alle, hvortil, der hørte en meget stor og smuk Have. Og i dette Hjem, som han opkaldte "St. Thomas" samlede han hver Søndag sine mange Børn og Børnebørn. Efter de mange Aars anstrengende Arbejde, fik han nu Tid til helt at ofre sig for sine Interesser. Hver Morgen tidlig var han i Haven for at pleje sine Planter og efterse Drivhuset. Hans Stenhøj var hans Stolthed. Fra Botanisk Have fik han, som Tak for alle de tropiske Planter han fra Vestindien havde sendt, alt, hvad han ønskede. Hans Stenhøj, hans Drivhus, hele hans Have fyldtes med sjældne Planter.

The Crystal Palace

P.O.Box 12200 St. Thomas, USVI 00801

Guesthouse midt i det historiske Charlotte Amalie, St. Thomas.

Hotellet ligger i Dronningens Kvarter, på samme høj, som Synagogen i Krystalgade.

Nyd morgenmaden i herskabelige omgivelser mens du ser krydstogskibene kommer ind.

Rimelige dagspriser, 7. dag gratis
Sommer: 65-85 \$ Vinter: 85-115 \$
Continental breakfast incl.
Se de mange billeder på:

www.crystalpalaceusvi.com

E-mail: CrystalPalace@St-Thomas.com

Mere nyt om Festivalrejsen 2003

En del af os skal til U.S. Virgin Islands til næste forår. Der er nu truffet aftale om, hvornår vi skal besøge vore venner derovre.

Og så må vi se, hvor mange "en del" er. I alt 85 har tidligere udtrykt interesse for turen og i skrivende stund - en uge før tilmeldingsfristens udløb - har

49 tilmeldt sig. Fra vore venner derude har vi tilsagn om i alt 72 værtspladser.

Hvad er fastlagt?

På denne Festivaltur starter vi sædvanen tro på St. Thomas, hvor vi deltager i Transfer Day-ceromonien mandag den 31. marts 2003.

Rejseplanen

Afr. fra Danmark:
Ank. St. Thomas:
Afr. St. Thomas og ank. St. Croix
Afr. St. Croix
Ank. Danmark

Fredag den 28. marts
Lørdag den 29. marts
Lørdag den 5. april
Lørdag den 12 april
Søndag den 13. april

I løbet af sommeren har festivaludvalget haft kontakt med vore søsterforeninger på øerne. Tidspunktet for rejsen er nu fastlagt således, at afrejsen hjemme fra sker fredag den 28. marts med ankomst til øerne den 29. marts. Lørdag den 5. april skifter vi fra St. Thomas til St. Croix. Lørdag den 12 april forlader vi atter øerne for at være tilbage i Danmark søndag den 13. april.

I løbet af sommeren har vi indhentet tilbud på et rejsearrangement. Det har vist sig umuligt at få alle rejsedeltagere med samme fly. Der bliver derfor 2 rejseruter, den ene over Washington ud og over Chicago hjem, og den anden ud og hjem over Miami. Den tekniske arrangør af rejsen bliver Unique Tours ved Heidi Christiansen, som efter en indbudt licitation blandt 7 rejsebureauer afgav det mest fordelagtige tilbud. Prisen for arrangementet er 10.000,- kr. pro persona incl. rejseforsikring og Festivalafgift.

således i august tilsendt den samlede detaljerede beskrivelse "Rejseplaner og vilkår" med tilmeldingsskema og personprofil. Som nævnt ovenfor har mange tilmeldt sig. Sidste tilmeldingsfrist var af flere årsager sat til den 15. september 2002.

Vore venner på øerne ønsker at få overblik over indkvarteringsbehovet og begynde at arbejde med placeringen af deltagerne. Men også rejsearrangementet skal bringes på plads med diverse reservationer etc. Der kan være medlemmer, som ikke har tilkendegivet forhåndsinteresse, og som nu alligevel ønsker at deltage. Til dem er der at sige, kontakt omgående Walther Damgaard for at få tilsendt "Rejseplaner og vilkår", så vil vi se på, i hvilket omfang vi er i stand til at imødekomme ønskerne, men det haster. Det samme gælder de medlemmer, som har fået "Rejseplaner og Vilkår" tilsendt og som ønsker at deltage, men endnu ikke har sendt tilmeldingen.

Kan det stadig nås?

Måske? Men det haster! Alle, som har tilkendegivet forhåndsinteresse, fik

På festivaludvalgets vegne

Walther Damgaard

Dansk Vestindisk Selskab
Regnskab 2001-2002

2001-2002   2000-2001

Indtægter:

Kontingenter	68.180,00	71.095,00
Annoncer i medlemsbladet, salg af medlemsblade	2.550,00	3.400,00
	70.730,00	74.495,00

Udgifter:

Medlemsblad	28.250,00	41.009,95
Tryksager m.v.	1.595,00	1.821,50
Porto	8.654,31	10.517,57
Kontorhold, service m.v.	4.213,25	1.662,15
Jyllandsmøde	750,00	1.120,45
Bestyrelsesmøder & generalforsamling	3.506,00	4.315,00
Diverse	3.800,39	10.613,50
	50.768,95	71.060,12

Resultat af ordinær drift:

+ 19.961,05   + 3.434,88

Renter	+ 4.430,74	3.391,59
Omkostninger	- 193,16	- 429,92
Kursgevinst/-tab m.v. ved fondssalg/udtrækninger	+ 300,23	- 0,58
	+ 4.537,81	+ 2.961,09

Samlet resultat, DVS:

24.498,86   6.395,97

Festivaludvalg:

Indtægter:

Fortjeneste ved lotteri m.v.		3.375,00
Bidrag fra fonde m.fl.		55.800,00
		59.175,00

Udgifter:

Afholdte udgifter til Festival 2001	103.458,49	1.892,00
Hensat til Festival 2001		57.283,00
	103.458,49	59.175,00

Resultat af ordinær aktivitet, Festivaludvalget:

- 103.458,49   0,00

Renter	10.382,88	15.086,71
Omkostninger	- 452,66	
Kursgevinst/-tab m.v. ved fondssalg/udtrækninger	+ 703,55	- 2,57
	+ 10.633,77	15.084,14

Samlet resultat, Festivaludvalget:

- 92.824,72   15.084,14

Mødeudvalg:

Indtægter:

Møde 1	864,75	219,00
Møde 2	- 1.454,00	150,00
Møde 3	- 1.343,00	- 1.233,50
Møde 4		- 255,75
		- 255,75

Resultat af ordinær aktivitet, Mødeudvalget:

- 1.932,25   - 1.120,25

Renter	+ 320,30	467,81
Omkostninger	- 13,96	0,00
Kursgevinst/-tab m.v. ved fondssalg/udtrækninger	+ 21,70	- 0,08
	+ 328,04	+ 467,73

Samlet resultat, Mødeudvalget:

- 1.604,21   - 652,52

Dansk Vestindisk Selskab
Regnskab 2001-2002

2001-2002

2000-2001

Kulturudvalg:

Indtægter:

Salg af bøger 4.668,00 9.053,00

Udgifter:

Porto m.v. 774,65 1.752,70

Bogkøb 1.000,00

Diverse køb m.v. 268,00 5.844,75

1.042,65 8.597,45

Resultat af ordinær aktivitet, Kulturudvalget: + 3.625,35 + 455,55

Renter + 11.557,29 10.291,71

Omkostninger - 503,86

Kursgevinst/-tab m.v. ved fondssalg/udtrækninger + 783,12 - 1,75

11.836,55 10.289,96

Samlet resultat, Kulturudvalget: + 15.461,90 10.745,51

Samlet resultat, DVS + 24.498,86 31.573,10

Aktiver:

Kontant 2.526,25 664,00

Girokonto 0,00

Bankkonti 1.050,04 118.454,14

Obligationsbeholdning, BRF. nom. 186.616,80 kr., købspris 187.574,94 272.939,58

Obligationsbeholdning, RD. nom. 292.839,33 kr., købspris 277.786,03 123.088,90

Obligationsbeholdning, BRF 0,00 75.060,52

Renter, periodiserede 6.459,74 7.015,86

Tilgodehavender 11.100 0,00

Ialt 486.497,00 597.223,00

Passiver:

Hensat til Festival 2001 57.283,00

Andre kreditorer 1.025,17

DVS kapitalkonto:

Saldo pr. 30. juni 2001 65.582,15

Nettoresultat 2001-2002 24.498,86 90.081,01 65.582,15

Festival kapitalkonto:

Saldo pr. 30. juni 2001 277.505,59

Nettoresultat 2001-2002 - 92.824,72 184.680,87 277.505,59

Mødeudvalg, kapitalkonto:

Saldo pr. 30. juni 2001 7.115,53

Nettoresultat 2001-2002 - 1.604,21 5.511,32 7.115,53

Kulturudvalg, kapitalkonto:

Saldo pr. 30. juni 2001 189.736,73

Nettoresultat 2001-2002 15.461,90 205.198,63 189.736,73

Ialt 486.497,00 597.223,00

Kokkedal, 4. september 2002

Foranstående regnskab, som vi har revideret, er i overensstemmelse med selskabets bogføring. Endvidere har vi afstemt selskabets kasse-, bank- og obligationsbeholdninger. Sidstnævnte er telefonisk afstemt.

(sign)

(sign)

(sign)

Erik Marcussen
kasserer

Flemming Bergqvist
revisor

Erik Bach Jensen
revisor

Budget 2002-2003 – Dansk Vestindisk Selskab

Selskabet:

Indtægter:

Kontingent, 350 helårsmedlemmer á kr. 200,00	70.000
Renter, diverse salg m.v.	<u>5.000</u>
Indtægter i alt	75.000

Udgifter:

Medlemsblad	40.000
Tryksager	3.000
Porto, gebyrer	12.000
Kontorhold	5.000
Vest-møde, generalforsamling, bestyrelsesmøder	6.000
Diverse	4.000
Udgifter i alt	70.000

Nettoresultat, Dansk Vestindisk Selskab + 5.000

Festivaludvalget:

Indtægter:

Festivalbidrag, 350 helårsmedlemmer á kr. 50	17.500
Renter	8.500
Festival 2003-tilskud	80.000

Udgifter:

Diverse	1.000
---------	-------

Nettoresultat, Festivaludvalget + 105.000

Mødeudvalget:

Der planlægges balance mellem mødeudgifter og mødeindtægter

Kulturudvalget:

Indtægter:

Salg af bøger	6.000
Renter	10.000

Udgifter:

Diverse	5.000
---------	-------

Nettoresultat, Kulturudvalget + 11.000

Samlet resultat, Dansk Vestindisk Selskab + 121.000

Forventet ultimokapital, 30. juni 2003:

DVS	95 t.kr.
Festivaludvalget	290 t.kr.
Kulturudvalget	215 t.kr.

Kokkedal, 4. september 2002

Erik Marcussen, kasserer

Bogsiden

Dansk Vestindisk Selskabs udgivelser af bøger og postkort tilbydes medlemmerne til fordelagtige priser:·

“DE FRIFARVEDE”

- af Henrik Hertz m. indl. og noter af Anne Walbom og Eva Frellesvig. Udgivet i anledning af 150 året for slaveriets ophævelse i Vestindien. 81 sider, DVS og Poul Kristensens Forlag, Herning 1998. **Pris kr. 90,-**

“ST. CROIX, ST. THOMAS, ST. JAN”

- Henry Morton, Skitsebog og Dagbog fra Dansk Vestindien 1843-44. 184 sider, DVS Kbh. 1975. **Pris kr. 50,-**

“FLÅDEN OG DANSK VESTINDIEN”

- Den danske flådes togter til Caribien 1671-1917. Af Per Nielsen. 48 sider, DVS og Forlaget Marinehistoriske Skrifter, Kbh. 1997 **Pris kr. 40,-**

“FRA SLAVESANG TIL SOCA”

- Historien om musikken fra de tidligere Dansk Vestindiske øer. Af Jørgen O. Bjerregaard, Lars Heje og Ole Bidstrup. 63 sider, DVS Kbh. 1991.

Bog + kasettebånd **Pris kr. 125,-**
Bog alene **Pris kr. 37,50**

“EN OFFICER I DANSK VESTINDIEN OG HANS FRITIDSBESKÆFTIGELSE”

- Redigeret af Steffen Linvald. 122 sider, DVS Kbh. 1988. **Pris kr. 40,-**

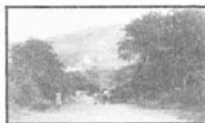
“Dansk Vestindien for 250 år siden”

- J.L. Carstens: En almindelig beskrivelse om alle de Danske, Americanske

eller West-Indiske Ey-lande. 164 sider, DVS Kbh 1981. **Pris kr.50,-**

“KUNSTNERE I TROPESOL. SKITSER”

- akvareller og malerier fra det tidligere Dansk Vestindien. Af Ole Bidstrup, Jørgen O. Bjerregaard, Lise Funder m.fl. Udgivet af DVS i samarbejde med udstillingsbygningen Nikolaj, 87 sider, DVS Kbh 1992. **Pris kr. 40,-**

Pr. sæt
Køb fem sæt

POSE MED
4 POSTKORT
4 forskellige.
motiver, dobbelte
og med kuverter.

Pris kr. 25, -
Pris kr. 100, -

„TOLDVÆSENET I DANSK VESTINDIEN, 1672-1917”

Af Poul Erik Olsen, Toldhistorisk Selskab, Kbh. 1988, 261 sider, indbundet, med fotos, billeder og ill.

Pris kr. 60,-

- kan købes ved medlemsmøder,
bestilles pr. brev, telefon eller
e-mail hos:

Lars Hornstrup Hansen,
Herluf Trollesgade 10, 2.tv,
1052 Kbh. K - Tlf: 33 15 32 80

E-mail: lhh@adr.dk

Priser ekskl. porto og forsendelseskuvert. Betales på et vedlagt giro-kort.

Indmeldelsesblanket

(udfyld med tydelige blokbogstaver - sendes til)

Medlemssekretariatet
Erik Marcussen
Græsager 302
2980 Kokkedal

Navn

Gade

Postnr:

Telefon/E-mail:

By:

Dansk Vestindisk Selskab

- har eksisteret siden salget af øerne i 1917. Selskabet har den engelske undertitel „Danish West Indian Society“. Selskabets protektor er Hendes Majestæt Dronning Margrethe II. Selskabet, der er upolitisk, blev stiftet Valdemarsdag 15. juni 1917 som klubben „Dansk Vestindien“ og senere reorganiseret.

I 1969 blev navnet ændret til “Dansk Vestindisk Selskab”, som er landsdækkende, men har hjemsted i København.

Selskabets formål er:

a. - at samle alle, der har eller har haft tilknytning til det tidligere Dansk Vestindien (øerne St. Thomas, St. Croix og St. Jan) samt andre personer, der måtte have interesse i at bevare minderne om Dansk Vestindien (nu U.S. Virgin Islands).

b. - at støtte interessen for Danmark i det tidligere Dansk Vestindien (U. S. Virgin Islands).

c. - at opretholde og eventuelt skabe kulturelle og venskabelige forbindelser mellem Danmark og U. S. Virgin Islands.

Formålet søges gennemført ved:

a. - Møder, sammenkomster, foredrag og anden foreningsvirksomhed.

b. - Udgivelse af et medlemsblad 5 gange årligt og andre publikationer.

c. - Samarbejde og korrespondance med specielt de på U. S. Virgin Islands eksisterende foreninger med tilsvarende formål.

d. - Formidling af personlige kontakter gennem gensidige besøg.

**Årligt kontingent fra 2002:
250 kr pr. husstand.**

Louise Steensgaard,
Prinsesse Charlottes Gade 41, 2.tv
2200 København N
☎ 35 37 16 66
e-mail: loust@orangenet.dk

Jens Benoni Willumsen,
Birkelyvej 52, Nr. Lyndelse,
5792 Årslev, ☎ 65 90 18 12
e-mail: jens.benoni@compaenet.dk

Gunvor Simonsen
Hans Tavsens Gade 21, st.th 2200
København N, ☎ 35 36 31 71
e-mail: gunvor@private.dk

Ole Bidstrup, (se side 2)

Marianne Gall,
Godthåbsvej 223, 2720 Vanløse
☎ 38 86 10 69

Esmé Baltzer,
Birkevej 34, 2970 Hørsholm
☎ 45 86 54 45

Erik Marcussen,
Græsager 302, 2980 Kokkedal
☎ 49 18 14 34 og 28 18 14 34
e-mail: DWIS@vip.cybercity.dk

Lis Andersen Torpet,
Vester Søgade 74, 2. tv,
1601 København K, ☎ 33 91 55 19

Walther Damgaard
Blegdammen 30, 4600 Køge
☎ 56 63 09 18
e-mail: w-damgaard@get2net.dk

Jonna Skourup Christensen,
Rønhaven 4, 2500 Valby
☎ 36 17 13 05

FORMAND: Louise Steensgaard
NÆSTFORMAND OG
BESTYRELSESSEKRETÆR:
Jens Benoni Willumsen
MEDELSSEKRETARIAT OG
KASSERER: Erik Marcussen
DVS-konto: Lån & Spar Bank,
Reg.nr. 0400 konto 11700 79724
MEDELSBLAD:
Ole Bidstrup

KULTURHISTORISK UDVALG:
Per Nielsen, Eva Frellesvig, Louise
Steensgaard, Jonna Skourup
Christensen, Karen Munk Nielsen,
Anne Walbom, Gunvor Simonsen.

MØDEUDVALG:
Marianne Gall, Jonna Skourup
Christensen, Lars Hornstrup Hansen,
Esmé Baltzer,
Lis Andersen Torpet

FESTIVALUDVALG:
Walther Damgaard, Louise
Steensgaard, Ole Bidstrup, Lis
Andersen Torpet, Erik Marcussen,
Jens Benoni Willumsen, Jonna
Skourup Christensen.

ARKIVER: Jens Benoni Willumsen.

Selskabets kontaktpersoner:

Nordjylland:
Sarah Petersson, Skovlykke 13,
9210 Aalborg SØ ☎ 98 14 19 86

Midtjylland:
Børge S. Knudsen,
Nonbo Mark 18, Hald Ege,
8800 Viborg ☎ 86 63 87 67

Sydjylland:
Orla Grønborg, Rosenbakken 39,
6100 Haderslev ☎ 74 52 74 90
e-mail: orla.groenborg@mail.tele.dk

Fyn:
Jens Benoni Willumsen.

Postbesørget blad
(0900 KHC)
Bladnr. 51281

Ingvar Zangenberg-illustration
fra J. L. Carstens bog